

OBSAH

PŘEDMLUVA	15
ČÁST PRVNÍ: AUDIO-VIZUÁLNÍ SMLOUVA	19
KAPITOLA PRVNÍ: PROMÍTÁNÍ ZVUKU NA OBRAZ	
1. Audio-vizuální iluze	19
2. Přidaná hodnota: definice	21
3. Hodnota přidaná textem	22
3.1 Hlasostřednost a slovostřednost jako součást lidství, a tedy i kinematografie	22
3.2 Text strukturuje vidění	23
4. Hodnota přidaná hudbou	24
4.1 Empatický a anempatický jev	24
4.2 Anempatické ruchy	25
5. Vliv zvuku na percepci rychlosti a pohybu obecně	26
5.1 Zvuk = pohyb	26
5.2 Odlišnost rychlosti vnímání	27
5.3 Důsledky: viděný pohyb zvýrazněný či vykouzlený zvukem	28
5.4 Časový rámec slyšení	28
6. Vliv zvuku na percepci času v obraze	29
6.1 Tři aspekty temporalizace	29
6.2 Podmínky temporalizace obrazu zvukem	30
6.3 Zvukový film je záznamem času	32
6.4 Časová linearizace	33
6.5 Vektorizace reálného času	34
6.6 Stridulace a tremola: přírodní, nebo kulturní povaha působení tohoto jevu?	35
7. Reciprocita přidané hodnoty: jak viděné ovlivňuje to, co slyšíme	36

KAPITOLA DRUHÁ: TŘI DRUHY NASLOUCHÁNÍ

1. První druh naslouchání: naslouchání kauzální	39
1.1 Definice: kauzální naslouchání figurativní a kauzální naslouchání pátrající	39
1.2 Povaha kauzálního naslouchání	41
2. Druhý druh naslouchání: naslouchání kodální	42
3. Třetí druh naslouchání: čisté naslouchání	44
3.1 Definice	44
3.2 Požadavky čistého naslouchání	45
3.3 K čemu se hodí redukované a čisté naslouchání?	46
3.4 Akusmatika a čisté naslouchání	47
4. Kotevní rozměry mezi kategoriemi zvuku	48
4.1 Relativní rozdíly mezi hudbou, řečí a ruchy	48
4.2 Hlavní kotevní rozměry a jejich využití	50
4.3 Příklady využití tónu jako kotevního rozměru mezi ruchy a hudbou	51
4.4 Kotevní rozměry a sound design	53
5. Slyšet/poslouchat a vidět/dívat se	53

KAPITOLA TŘETÍ: LINIE A BODY

1. Otázka horizontálního a vertikálního	55
1.1 Harmonie, nebo kontrapunkt?	55
1.2 Audio-vizuální disonance	57
1.3 Zvukový pás neexistuje	58
2. Zvuk, obraz a otázka střihu	60
2.1 Montáž zvuků nevytváří základní jednotku	60
2.2 Možnost neslyšné montáže zvuku	61
2.3 Vzniká zvukový záběr jako úsek oddělený slyšitelným střihem zvuku?	62
2.4 Jednotky nikoli pouze kinematografické	64
2.5 Interní a externí logika zvukového proudu	64
3. Zvuk v audio-vizuálním řetězci	66
3.1 Spojovat: všeobjímající sjednocení	66
3.2 Interpunkce	67
3.3 Interpunkce vyjádřená hudbou: případ Denunciant	69
3.4 Interpunkční využití prvků zvukové scény	72

3.5	Konvergence, divergence a očekávání	74
3.6	Oddělovat – aneb ticho	76
3.7	Mutismy a intervaly	77
4.	Synkreze a synkrezní body	80
4.1	Definice	80
4.2	Klamné synkrezní body	80
4.3	Letmé synkrezní body	81
4.4	Úder pěstí, symbol synkrezního bodu	82
4.5	Akcentované synkrezní body a časová elasticita	83
4.6	Ústrojí synchronizace: synkreze	85
4.7	Synchronnost volná/přechodová/těsná	86

KAPITOLA ČTVRTÁ: AUDIO-VIZUÁLNÍ SCÉNA

1.	Existuje „zvuková scéna“?	87
1.1	Obraz sám je rámec	87
1.2	Neexistuje „zvukový rámec“	89
2.	Prostorová magnetizace monofonního zvuku obrazem	91
2.1	Obecné vlastnosti tohoto jevu	91
2.2	Kdy prostorová magnetizace nefunguje?	92
3.	Akusmatika	94
3.1	Definice	94
3.2	Vizualizovaný kontra akusmatický	94
4.	Otázka zvuku mimo obraz	95
4.1	Mimo obraz, v obraze a pryč: svatá trojice	95
4.2	Vyvrací výjimky pravidlo?	96
4.3	Topologický a prostorový úhel pohledu	97
4.4	Zvuk atmosférický (zvuk prostředí)	98
4.5	Vnitřní zvuk	98
4.6	On air zvuk	98
4.7	Umístění zvuku a umístění zdroje	100
5.	Výjimečnost hudby	101
5.1	Hudba průvodní, reálná a on air	101
5.2	Hudba jako časoprostorový styčný bod	102

6. Mimo obraz relativně a absolutně	103
6.1 Mimo obraz je jen vztah	103
6.2 Efekt kulís a odpadního zvuku mimo obraz ve vícekanálových mixech	104
6.3 Aktivní a pasivní zvuk mimo obraz	106
7. Zvukové rozšíření scény	107
7.1 Zvuková modulace obrazu a vizuálních prvků mimo obraz	107
7.2 Variace zvukového rozšíření scény	107
7.3 Hra se zvukovým rozšířením scény v jednozáběrových filmech	109
8. Bod poslechu	111
8.1 Bod poslechu – prostorový vs. subjektivní	111
8.2 Problémy s definicí akustických kritérií bodu poslechu	114
8.3 Když obraz či zvuk vytvoří subjektivní úhel poslechu	114
8.4 Úhel poslechu a střih ve filmovém zobrazování telefémů	115
8.5 Dialog ze subjektivního úhlu poslechu a body pohledu telefémů	116
8.6 Hlas tváře a hlas zad	119
8.7 Neexistuje symbolický mikrofon	120

KAPITOLA PÁTÁ: SKUTEČNÝ A VYKRESLENÝ

1. Iluze jednoty	123
2. Problematika zvukové reprodukce	125
2.1 Rozlišení a věrnost	125
2.2 Izolace a rozvolnění vztahů zvukových hodnot v novém zvuku	126
2.3 Otázka fonogenie: technická retranslace	127
2.4 Tichá kontaktního zvuku	130
2.5 Zvuková pravda a věrohodnost	132
3. Vykreslení a reprodukce	134
3.1 Co je vykreslené?	134
3.2 Vykreslené je spleť vjemů	136
3.3 Zhmotňující zvukové indicie	137
3.4 Dva příklady vykreslení: Medvěd a Špinavá hra s králíkem Rogerem	142
3.5 Zvuk animace: ruchování trajektorií	145

KAPITOLA ŠESTÁ: ROZPOR ZVUKU A OBRAZU ANEB AUDIO-DIVIZUÁL

1. Za obrazem	149
2. Tělo jako rozpor: Neviditelný muž	152
3. Akusmatická bytost	154
3.1 Definice	154
3.2 Moc akusmatické bytosti	156
4. Zvukové zúžení scény	158
5. Mít uši k vidění a oči k slyšení	161
5.1 Když obraz zanechává zvukové stopy	161
5.2 Mít uši k vidění	163
5.3 Čas = zvuk a prostor = obraz?	163
6. Trans-senzorialita: případ rytmu	164

ČÁST DRUHÁ: VÍCE NEŽ ZVUK A OBRAZ 165

KAPITOLA SEDMÁ: HODEN JMÉNA „ZVUKOVÝ“

1. Ontologicko-vizuální definice	165
2. Přímé a nepřímé důsledky více-stopého zvuku	166
2.1 Rehabilitace/potvrzení pozice ruchu	166
2.2 Zesílení a rozlišení	169
2.3 Rychlost a prázdnota	170
2.4 Zvukové super-pole (a jeho vliv na střih obrazu)	171
3. Vstříc smyslové kinematografii	174
3.1 Krize?	174
3.2 Návrat k němému filmu: smyslové kontinuum	174

KAPITOLA OSMÁ: CESTA K AUDIO-LOGO-VIZUALITĚ

1. Svoboda textu v němém filmu	177
2. Jevištní řeč	179
3. Textová řeč	181
3.1 Příliv a odliv textové řeči ve filmu	181

3.2	Textová řeč: rukavice hozená obrazu	183
3.3	Zvláštní případ: chybný text	185
3.4	Opak textové řeči: neikonogenické vyprávění	186
4.	Emanační řeč	188
4.1	Definice	188
4.2	Kterak relativizovat dialog v dialogovém filmu	190
5.	Nekonečná integrace	197
6.	Řečené a ukázané	198
6.1	Rytmizace řečeného ukázaným	198
6.2	Kontrast řečeného a ukázaného	199
6.3	Protiklad řečeného a ukázaného	199
6.4	Kontrapunkt řečeného a ukázaného	199
6.5	Příkop mezi ukázaným a řečeným	200
6.6	Pojmenování ukázaného (vjemu) řečeným	201

KAPITOLA DEVÁTÁ: ÚVOD DO AUDIO-VIZUÁLNÍ ANALÝZY

1.	Popis filmů v současnosti a otázka vhodných slov	203
2.	Specificky filmová a obecná terminologie zvukového popisu	205
3.	Postupy pozorování	207
3.1	Metoda schovávání	207
3.2	Vnucený svazek	208
4.	Návrh typizovaného dotazníku	209
4.1	Výzkum dominancí a popis celku	209
4.2	Postřehnutí významných synkrezních bodů	210
4.3	Porovnávání	210
5.	Pasti a objevy audio-vizuální analýzy	212
5.1	Příklady nad úryvkem z Felliniho Sladkého života	212
5.2	Nezbytnost zařadit efekt konkrétního okamžiku a vliv na hudbu, již předchází	217
6.	Příklad analýzy sekvence z Bergmanova Mlčení	219

KAPITOLA DESÁTÁ: ZA JAKÝCH PODMÍNEK? ANALÝZA AUDIO-LOGO-VIZUÁLNÍ A JEJÍ KONTEXT

1. Specifika národní, nebo prostě jazyková?	233
2. Tři kontexty ke zohlednění	237
2.1 Kontext sekvence ve filmu jako celku	237
2.2 Kontext filmu vzhledem k době, kdy byl natočen	239
2.3 Kontext materiálních podmínek sledování	241
3. Když si film vytvoří vlastní vnitřní vztažnou soustavu	242
4. Co zbývá vymyslet?	245
 Chronologické milníky	249
A) Celovečerní průkopníci	250
B) Různé pokusy raného zvukového filmu	250
C) Klasicismu vstříc	252
D) Rozličný poválečný vývoj	255
E) Mezinárodní moderna	258
F) Zbožštění hlasu a replik	264
G) Vědomé uchopení zvuku a popularizace vícekanálového zvuku	265
H) Osvobození textové řeči a ticho reproduktorů	271
I) Vícejazyčnost a lyrika	274
 Česká stopa	281
 Slovník pojmů	287
 Poznámky překladatele	301
 Doslov: „En traduisant Chion“	309
 Bibliografie	313
 Jmenný rejstřík	315
 Rejstřík filmů	323